

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1696/2569

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 74, ป.วิ.อ. มาตรา 185,

พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 119

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.อ. มาตรา 74 บัญญัติว่า "เด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1)..... ฯลฯ" จึงเห็นได้ว่า เป็นกรณีกฎหมายให้อำนาจศาลที่จะใช้ดุลพินิจใช้วิธีการสำหรับเด็กแก่จำเลย มิใช่เป็นบทบังคับเด็ดขาดที่กำหนดให้ศาลจะต้องใช้วิธีการดังกล่าวแก่จำเลยในทุกกรณี ดังนั้นการจะนำวิธีการสำหรับเด็กตามมาตรา 74 มาใช้แก่จำเลยหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาจากความร้ายแรงและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ประกอบกับความจำเป็นที่จะนำวิธีการดังกล่าวมาใช้แก่จำเลย หากศาลเห็นสมควรใช้วิธีการสำหรับเด็กแก่จำเลยแล้ว ศาลย่อมเลือกใช้วิธีการตาม (1) ถึง (3) ตามที่เห็นสมควร โดยจะไม่พิพากษายกฟ้อง แต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าไม่สมควรจะใช้วิธีการสำหรับเด็กแก่จำเลยแล้ว ย่อมชอบที่จะยกฟ้องโดยอาศัยบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา 185 วรรคหนึ่ง ซึ่งการพิพากษายกฟ้องในกรณีนี้ ถือเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพเพื่อให้โอกาสจำเลยได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าจะมารับโทษทางอาญา หาได้ขัดกับเจตนารมณ์ของ ป.อ. มาตรา 74 และ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 119 แต่อย่างใดไม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 4, 11, 12, 18, 58, 62, 81 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 11, 12 (1), 18 วรรคสอง, 58, 62 วรรคหนึ่ง, 81 การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ขณะกระทำความผิดจำเลยอายุไม่เกินสิบแปดปี พิเคราะห์รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเห็นว่า จำเลยกระทำความผิดเป็นครั้งแรก การที่จำเลยถูกดำเนินคดีนี้คงพอให้รู้สำนึกในการกระทำความผิดและอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขได้ จึงเห็นควรให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นคนดีสักครั้ง อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 จึงให้รอการกำหนดโทษไว้ 1 ปี ให้พนักงานสอบสวนสถานিদำรวจภูธรบ้านคูบัวตัวจำเลยเพื่อไปมอบให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อดำเนินการต่อไป โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้เป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษโดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาโต้แย้งว่า จำเลยเป็นคนต่างด้าว สัญชาติเมียนมา มีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักรไทย ในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามฟ้อง จำเลยเดินทางเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ขณะกระทำความผิดจำเลยอายุ 13 ปีเศษ คดีมีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ที่ต้องวินิจฉัยเพียงประการเดียวว่า กรณีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 เมื่อจำเลยไม่ต้องรับโทษ

แล้ว ศาลจะต้องใช้วิธีการสำหรับเด็กแก่จำเลยเสมอไปหรือไม่ หรือศาลมีอำนาจพิพากษายกฟ้องได้ เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 บัญญัติว่า "เด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะ ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1)..... ฯลฯ"

จึงเห็นได้ว่า เป็นกรณีกฎหมายให้อำนาจศาลที่จะใช้ดุลพินิจใช้วิธีการสำหรับเด็กแก่จำเลย มิใช่เป็น บทบังคับเด็ดขาดที่กำหนดให้ศาลจะต้องใช้วิธีการดังกล่าวแก่จำเลยในทุกกรณี ดังนั้นการจะนำ วิธีการสำหรับเด็กตามมาตรา 74 มาใช้แก่จำเลยหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาลที่จะพิเคราะห์ จากความร้ายแรงและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ประกอบกับความจำเป็นที่จะนำวิธีการ ดังกล่าวมาใช้แก่จำเลย หากศาลเห็นสมควรใช้วิธีการสำหรับเด็กแก่จำเลยแล้ว ศาลย่อมเลือกใช้วิธี การตาม (1) ถึง (3) ตามที่เห็นสมควร โดยจะไม่พิพากษายกฟ้อง แต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าไม่สม ควรจะใช้วิธีการสำหรับเด็กแก่จำเลยแล้ว ย่อมชอบที่จะยกฟ้องโดยอาศัยบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 185 วรรคหนึ่ง ซึ่งการพิพากษายกฟ้องในกรณีนี้ ถือเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพเพื่อให้โอกาสจำเลยได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าจะมารับ โทษทางอาญา หาได้ขัดกับเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 และ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 119 แต่อย่างใดไม่ ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษไม่ใช้วิธีการสำหรับเด็กแก่จำเลยและ พิพากษายกฟ้องมานั้น จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

กันยารัตน์ ดำรงรัตน์ · อริยะ นาวิธรรม · มอลิน ภู่งศ์ จุลมนต์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1696/2569>